

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

**DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ENGLEZĂ**

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă se adresează profesorilor de limba engleză care susțin examenul de definitivare în învățământul preuniversitar la Limba și Literatura Engleză.

Programa este elaborată în acord cu programele școlare pentru limba engleză care sunt în vigoare în învățământul preuniversitar și cu programa pentru **Concursul pentru ocuparea posturilor didactice/catedrelor declarate vacante/rezervate în învățământul preuniversitar**. Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu tematica specifică și didactica de specialitate și cu abordarea curriculară, sistemică, integrată și transversală, urmărind procesualitatea demersului didactic.

Aspectele fundamentale vizate prin programă cuprind:

- cunoașterea conținuturilor fundamentale;
- cunoașterea tendințelor în evoluția disciplinei;
- cunoașterea direcțiilor de adaptare a demersurilor pedagogice la conținutul educațional și la nevoile individuale ale elevilor;
- cunoașterea didacticii generale și a didacticii disciplinei/metodicii predării;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- probarea capacităților de producere și utilizare practică a resurselor și materialelor didactice auxiliare;
- demonstrarea abilităților de comunicare empatică și de cooperare, necesare realizării actului educațional;
- demonstrarea capacității de folosire a metodelor de învățare continuă;
- demonstrarea capacității de dezvoltare a strategiilor de învățare autonomă a limbii străine;
- capacitatea de a aplica diferite procedee de evaluare și modalități de înregistrare a progresului elevilor;
- demonstrarea capacității de a reflecta activ asupra prestației didactice proprii.

1. COMPETENȚELE GENERALE ALE CADRULUI DIDACTIC

– PROFESOR DE LIMBA ENGLEZĂ -

PE CARE ACESTA TREBUIE SĂ LE DOVEDEASCĂ ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE ȘI CARE VOR FI DEZVOLTATE PE TOT PARCURSUL ACTIVITĂȚII PROFESIONALE

- competențe lingvistice, metodice și conceptuale, corespunzătoare predării conținuturilor disciplinei în procesualitatea lor, de la simplu la complex, de la cunoscut la elemente de noutate;
- utilizarea corectă și adecvată contextual a limbii engleze;
- folosirea de proceduri diverse și adecvate pentru sprijinirea, facilitarea și stimularea învățării;
- proiectarea corectă a demersurilor didactice interactive, prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturile predate;
- construirea unui demers didactic critic și reflectiv;
- elaborarea documentelor de proiectare didactică (planificări, proiecte de unități de învățare, proiecte de lecție) pe baza programelor școlare, adecvată nevoilor colectivelor de elevi;
- conceperea și proiectarea activităților de învățare;
- proiectarea și realizarea demersului didactic trans-, inter- și multidisciplinar;
- demonstrarea înțelegerii principiilor didacticii limbii engleze;
- aplicarea cunoștințelor de metodică a predării limbii engleze;
- utilizarea competențelor documentelor reglatoare ale procesului de predare-învățare-evaluare;
- folosirea tehnologiei informației în scopuri pedagogice;
- proiectarea și realizarea evaluării competențelor dezvoltate de către elevi;
- aplicarea diferitelor procedee de formare și evaluare a competențelor elevilor de receptare și producere a mesajelor scrise și orale, de interacțiune și transfer în diverse contexte de comunicare, precum și modalități de înregistrare a progresului elevilor;
- adecvarea demersului didactic la particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor, la abilitățile lor de comunicare, precum și la interesele lor de cunoaștere;
- construirea unui climat educativ de cooperare, interactiv și stimulat, cu scopul creșterii eficienței rezultatelor;
- reflecția asupra prestației didactice proprii și autoevaluarea.

2.TEMATICA DE SPECIALITATE

2.1 ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi capacitatea de :

- comunicare (orală și în scris) în limba engleză în contexte autentice precum și în situații de comunicare reale sau simulate
- înțelegere a mesajului scris și oral în limba engleză
- identificare de structuri ale limbii engleze care prezintă dificultăți pentru vorbitorii de limba română ca limbă maternă
- explicare de structuri ale limbii engleze folosind adecvat termenii și conceptele de specialitate, organic integrate în proiectarea didactică, abordarea elementelor de limbă, literatură sau psihopedagogie

❖ Fonetică și fonologie

Intonația: structură, sens și funcții comunicative

Erori tipice de pronunție comise de vorbitorii de limbă română ca limbă maternă

❖ Morfologie și sintaxă

- Categoriile gramaticale ale substantivului:

numărul: pluralul substantivelor (regula generală, alomorfele morfemului de plural, plurale neregulate, pluralul și substantivele colective, singulare fără plural, două forme de plural cu sens diferit); clasificarea substantivelor în funcție de număr (substantive individuale și substantive colective, substantive numerabile și nenumerbare);

determinarea: valorile articolului hotărât și nehotărât; determinarea cu marca zero; omisiunea articolului;

cazul: genitivul sintetic și genitivul prepozițional;

genul: expresia lexicală a genului, genul referențial (folosirea anaforică a pronumelor personale).

- Categoriile gramaticale ale verbului:

timp: forme (verbe regulate și neregulate, alomorfele morfemului de trecut, alomorfele morfemului de persoana a III-a singular indicativ prezent), valori și utilizare;

aspect: opoziția perfectiv-imperfectiv (progresiv) și clasele aspectuale de verbe;

mod: distincția mod personal – mod impersonal; modul indicativ, modul subjonctiv și modul imperativ (formă, valori, utilizare);

diateză: diateza pasivă (pasivul cu *be* și structuri pasive cu *have* și *get*: valori, utilizare).

- Categoriile gramaticale ale adjectivului:

gradele de comparație: comparația de superioritate, de egalitate și de inferioritate, superlativul (regula generală, adjective cu forme de comparație neregulate);

adjective care accepta sau nu gradele de comparație (*gradable/non-gradable*)

adjectivul: utilizarea atributivă și predicativă; poziția în cadrul grupului nominal; ordinea adjectivelor;

- Categoriile gramaticale ale adverbului

adverbul: clasificare, ordinea adverbilor, poziția în propoziție;

*Sintaxa propoziției simple:

verbe auxiliare: proprietăți morfologice și sintactice, utilizare;

verbe modale: caracteristici morfologice, sintactice și semantice;

predicatele nominale;

predicatele verbale exprimate prin:

verbe intransitive: clasificare, proprietăți sintactice, utilizare;

verbe tranzitive: clasificare, proprietăți sintactice, utilizare; construcții tranzitive cu două

complemente (*double object constructions*)

particularități ale subiectului: construcții cu *it* și *there*, omisiunea subiectului;

acordul între subiect și predicat;

propoziții negative: clasificare, proprietăți sintactice și semantice, *polarity items*.

*Sintaxa frazei:

propoziții completive introduse prin *that*: caracteristici sintactice și semantice, omisiunea lui *that*, concordanța timpurilor, folosirea subjonctivului în completiva introdusă prin *that*, distribuție și funcții sintactice;
completiva infinitivală: clasificare, caracteristici sintactice și semantice, distribuție și funcții sintactice;
construcțiile gerundivale: clasificare, caracteristici sintactice și semantice, distribuție și funcții sintactice;
construcții participiale: clasificare, caracteristici sintactice și semantice, distribuție și funcții sintactice;
propoziția relativă: clasificare, caracteristici sintactice și semantice, utilizarea pronumelor relative;
propoziții interogative directe și indirecte: clasificare, caracteristici sintactice, distribuție, funcții sintactice;
întrebări disjunctive
propoziții de tip *cleft* și *pseudo-cleft*: caracteristici sintactice, distribuție, funcții sintactice;
concordanța timpurilor;
propoziții circumstanțiale (*adverbial clauses*);
propoziții condiționale;
vorbirea directă, vorbirea indirectă.
mijloace enfatice (*emphasis, inversion*)

❖ **Semantică, lexicologie și stilistică**

- Procedee majore și minore de formare a cuvintelor
- Relații lexicale
- Limbaj figurativ și figuri de stil
- Limbaje de specialitate, stiluri funcționale
- Elemente de analiză a discursului; tipuri de text
- Mijloace de redare a modalității: intonația, mijloace lexicale

2.2 TEXTE FUNCȚIONALE, TEXTE NON-LITERARE ȘI TEXTE LITERARE, CONTEXTE CULTURALE ȘI PREDAREA LOR

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi capacitatea de :

- ✓ a înțelege și analiza un text funcțional la prima lectură
- ✓ a înțelege și analiza un text non-literar la prima lectură
- ✓ a elabora/redacta un text funcțional pe o temă dată
- ✓ a elabora/redacta un text non-literar pe o temă dată
- ✓ a adecva predarea caracteristicilor diverselor tipuri de texte funcționale și non-literare la diverse tipuri de clase
- ✓ a înțelege și analiza un text literar la prima vedere prin utilizarea corectă a termenilor și conceptelor, noțiunilor de teorie și critică literară prin care un text se plasează în context istoric și cultural
- ✓ a conștientiza și transmite atitudini culturale (*cultural awareness*)
- ✓ a adecva predarea termenilor și a conceptelor de teorie și critică literară la diverse tipuri de clase
- ✓ a aborda temele generale de mai jos cu referire la operele incluse în bibliografie.

Domeniile tematice generale pentru textele funcționale și non-literare sunt cele prevăzute în programele școlare (Trunchi Comun, Curriculum Diferențiat) și sunt obligatorii.

Pe lângă acestea, în vederea desfășurării activităților în cadrul unor cursuri opționale (Curriculum la Decizia Școlii.) cu specific cultural/literar, se vor studia/pregăti și următoarele:

B. TEME GENERALE

1. Power, identity, love in Shakespeare's plays and sonnets
2. Enlightenment ideas reflected in the English novel
3. The Victorian character: values in action
4. Approaches to narrative and character in British and American literature – the realist, modernist and postmodernist paradigms.
5. Values, symbols and myths in British and American literature

C. TERMENI, CONCEPTE, PRINCIPII DE COMPOZIȚIE

a) termeni și concepte în plasarea textului în context istoric și cultural:

- curente literare: iluminism, romantism, realism, realism magic, naturalism, modernism, existențialism, postmodernism etc.;
- genuri literare: poezie, dramă, nuvelă, roman, non-ficțiune.

b) principii de compoziție:

- subiect, temă, voce poetică, atmosferă, tonalitate, procedee stilistice (epitet, metaforă metonimie, alegorie, simbol);
- modalități narative: narațiunea obiectivă, subiectivă, omnisciența totală/partială, impersonalitate, construirea intrigii; tipologia personajelor; motivarea socială/psihologică; modalitățile retorice ale povestirii; timp, spațiu, cauzalitate; structuri expresive, dramatice caracteristice tragediei, comediei, melodramei, teatrului absurdului.

c) intenționalitate și limbaj - vocabularul poetic.

D. TEXTE LITERARE

William Shakespeare: *Sonnets XVIII, CXXX, Romeo and Juliet, Hamlet, Macbeth, A Midsummer Night's Dream*

Daniel Defoe: *Robinson Crusoe*

Jonathan Swift: *Gulliver's Travels*

John Keats: *Poems*

Jane Austen: *Pride and Prejudice*

Charles Dickens: *Great Expectations, David Copperfield*

Lewis Carroll: *Alice's Adventures in Wonderland*

Thomas Hardy: *Tess of the D'Urbervilles*

Nathaniel Hawthorne: *The Scarlet Letter*

Walt Whitman: *Leaves of Grass*

Emily Dickinson: *Poems*

Mark Twain: *The Adventures of Huckleberry Finn*

Herman Melville: *Moby Dick*

Henry James: *The Portrait of a Lady*

Joseph Conrad: *Heart of Darkness, Lord Jim*

James Joyce: *Ulysses, A Portrait of the Artist as a Young Man*

G. B. Shaw: *Caesar and Cleopatra, Pygmalion*

Virginia Woolf: *Mrs Dalloway*

F. S. Fitzgerald: *The Great Gatsby*

Ernest Hemingway: *The Old Man and the Sea*

William Faulkner: *The Sound and the Fury*

T.S. Eliot: *Waste Land*

William Golding: *Lord of the Flies*

Forster, E.M.: *A Passage to India*

Fowles, John: *The French Lieutenant's Woman, The Magus*

Poe, Edgar Allan: *The Tell-Tale Heart*

Vonnegut, Jr., Kurt: *Slaughterhouse - Five (or The Children's Crusade)*

3. TEMATICA PENTRU DIDACTICA DISCIPLINEI

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi capacitatea de :

- ✓ a folosi metode variate și adecvate de formare a competențelor de receptare și producere a mesajelor scrise și orale și a competențelor de interacțiune verbală
- ✓ a folosi metode, instrumente și tehnici de evaluare a competențelor de comunicare într-o limbă străină
- ✓ a adapta și aplica metode și procedee didactice pentru folosirea eficientă a manualelor alternative
- ✓ a realiza proiectarea didactică
- ✓ a conștientiza propriile nevoi de formare continuă

B. TEME

1. Teorii de învățare a unei limbi străine
2. a) Principii ale proiectării didactice
- b) Proiectarea unităților de învățare, a lecțiilor și a activităților de învățare
3. Strategii didactice :
 - a) învățarea centrată pe elev – instruire diferențiată
 - b) învățarea activă
 - c) integrarea competențelor lingvistice în cadrul orelor de limba engleză, ca limbă străină
 - d) predarea comunicativă – principii, metode, procedee și tehnici moderne de învățare a unei limbi străine

e) predarea comunicativă – tipuri de activități

4. Metode, procedee, și tehnici de formare și dezvoltare a competențelor de:

- a) receptare mesajelor orale
- b) receptare a mesajelor scrise
- c) producere a mesajelor orale
- d) producere a mesajelor scrise
- e) interacțiune orală

5. Metode, procedee, și tehnici moderne de predare a pronunției, vocabularului, gramaticii, discursului, literaturii și elementelor de cultură și civilizație anglo-saxonă și globală

- a) metode și procedee specifice tipurilor de activități de învățare
- b) tipuri de activități
- c) tehnici de lucru în formarea și dezvoltarea deprinderilor de ascultare, vorbire, citire, scriere
- d) tehnici de producere a mesajelor scrise, adecvate unor anumite contexte, conform prevederilor programelor școlare în vigoare (eseu narativ, descriptiv, argumentativ, reflexiv; texte funcționale etc.
- e) tehnici de management al clasei

6. Evaluare

- a) principii de evaluare a materialelor folosite în predarea limbii engleze
- b) metode, tehnici și instrumente de evaluare a competențelor de comunicare într-o limbă străină
- c) metode, tehnici și instrumente tradiționale și alternative de evaluare a rezultatelor **învățării** și a randamentului școlar; tipuri de teste
- d) modalități de înregistrare a progresului elevilor

4. BIBLIOGRAFIE

• ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

Bibliografie obligatorie

BĂDESCU, A. 1984. *Gramatica limbii engleze*. București: Editura Științifică și Enciclopedică.

HUDDLESTON, R., PULLUM, G.K. eds. 2002. *The Cambridge Grammar of the English Language*. Cambridge: Cambridge University Press.

LEECH, G. N. 1979. *Meaning and the English Verb*. Londra: Longman

QUIRK, R., GREENBAUM, S., LEECH, G., SVARTVIK, J. 1972. *A Grammar of Contemporary English*. Londra: Longman

ROACH, P. 1983. *English Phonetics and Phonology. A Practical Course*, Cambridge: Cambridge University Press.

Bibliografie facultativă

AVRAM, L. 2006. *English Syntax. The Structure of Root Clauses*. București: Oscar Print.

BACIU, I. 2004. *Functional Categories in English*. Vol. I. *Nominal Categories*. București: Editura Universității din București.

CORNILESCU, A., CHIȚORAN, D. 1986. *Elements of English Sentence Semantics*. București : TUB.

MATEESCU, D. 2002. *English Phonetics and Phonological Theory. 20th century Approaches*. București: Editura Universității din București.

PÂRLOG, H. 1982. *The English Verb*. Timișoara: TUT.

PÂRLOG, H. 1995. *The English Noun Phrase*. Timișoara: Hestia.

PÂRLOG, H. 1997. *English Phonetics and Phonology*. București: ALL

SAEED, J. 1997. *Semantics*. Oxford: Blackwell.

STEFĂNESCU, I. 1988. *English Morphology* vol. 2. *The Nominal and Verbal Categories*. București: TUB.

SWAN, M. 1980. *Practical English Usage*. Oxford: Oxford University Press.

• TEXTE LITERARE, CONTEXTE CULTURALE ȘI PREDAREA LOR

Bibliografie critică obligatorie

ELLIOTT, E. (gen. ed.). 1988. *The Columbia Literary History of the United States*, New York: Columbia University Press.

SANDERS, A. 1994. *The Short Oxford History of English History*. Oxford: Clarendon Press [sau versiunea în limba română, *Scurtă Istorie Oxford a Literaturii Engleze*, trad. Mihaela Irimia, București: Editura Univers, 1997]

STEVENSON, R. 1986. *The British Novel Since the Thirties*. London: B. T. Batsford [sau Iași: Institutul European, 1993].

Bibliografie facultativă

Anghelescu Irimia, Mihaela. *Dicționar de civilizație britanică*. București : Humanitas, 1999

Bottez, Monica. *Aspects of the Victorian Novel: Recurrent Images in Dickens's Work* București: T.U.B., 1985

Motley Landscapes: *Studies in Postwar American Fiction*. București, Editura Universității București (E.U.B.), 1997.

Bradbury, Malcom, 1992. *The Modern American Novel*, Second edition, Oxford: Oxford University Press

Delaney, D., Ward, C. & Carla Rho Fiorina. 2003. *Fields of Vision. Literature in the English Language*. Longman

Draga, Maria-Sabina. *Conditia postmoderna: spre o estetica a identitatii culturale*, București: E.U.B., 2003.

Gill, R. 1995. *Mastering English Literature*, Macmillan Press Ltd.

Dumitriu, Geta. *American Literature: the Nineteenth Century*. București: T.U.B., 1985.

Mihaila, Rodica. *Spatii ale realului în proza americana : intre autobiografie și evanghelia postmoderna* .București: Concordia, 2000.

Nicolaescu, Mădălina: *Meanings of Violence in Shakespeare's Plays*, București, E.U.B., 2002/2005.

Peiu, Anca: *Five Versions Of Selfhood In 19th Century American Literature*, Editura C. H. Beck, București, 2013, Isbn 978-606-18-0260-9

Lidia Vianu, *The Desperado Age*, București: E.U.B., 2004; revizuit 2006 pentru www.liternet.ro (<http://editura.liternet.ro/click.php?id=179&ver=pdf>)

British Desperadoes, București :All, 1999; revizuit 2006 pentru www.liternet.ro (<http://editura.liternet.ro/click.php?id=153&ver=pdf>)

T.S. Eliot-*An Author for All Seasons*, E.U.B., 2002

Zirra, Ioana: *Contributions of the British 19th Century – the Victorian Age – to the History of Literature and Ideas*, EUB, 2001/2003

The Modern British Novel, 1993. London: Secker and Warburg

• TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

Bibliografie obligatorie

COLLIE, J., SLATER, S. 1992. *Literature in the Language Classroom. A Resource Book of Ideas and Activities*, Cambridge: Cambridge University Press. [sau LAZAR, G. 1993. *Literature and Language Teaching: A Guide for Teachers and Trainers*, Cambridge: Cambridge University Press]

HARMER, J. 2001. *The Practice of English Language Teaching*, Longman, Harlow.

HARMER, J. 2007. *The Practice of English Language Teaching*, Longman.

JOSSEY-BASS TEACHER, 2010, *Teach Like a Champion*, John Wiley & Sons, Inc

RICHARDS, J. C. & RODGERS, T. S. 1989. *Approaches and Methods in Language Teaching*, Cambridge: Cambridge University Press.

RICHARDS, J. C. & LOCKHART, C, 1996 *REFLECTIVE TEACHING IN SECOND LANGUAGE CLASSROOM*, CUP

SCRIVENER, J. 1994. *Learning Teaching*, Macmillan.

CADRUL EUROPEAN COMUN DE REFERINȚĂ PENTRU LIMBI. 2003

Bibliografie facultativă

BĂLAN, R. ET AL. 2003. *In-Service Distance Training Course for Teachers of English*, Iași: Polirom.

BROWN, H.D. 1994. *Teaching by Principles. An Interactive Approach to Language Pedagogy*, Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall Regents.

DELANEY, D., WARD, C. & CARLA RHO FIORINA 2003. *Fields of Vision. Literature in the English Language*, Longman.

MCKAY, S. L. 1987. *Teaching Grammar: Form, Function and Technique*, London: Prentice Hall.

NATION, I.S.P. 1990. *Teaching and Learning Vocabulary*, Boston: Heinle and Heinle Publishers.

NUNAN, D. 1993. *Designing Tasks for the Communicative Classroom*, Cambridge: Cambridge University Press.

Evans, Virginia. 2002. *Successful Writing*. Express Publishing

Heaton, J. 1988. *Classroom Testing*. Longman

Nunan, D. 1991. *Language Teaching Methodology*. Prentice Hall

Stoica, A. 2003. *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*. Humanitas Educațional

Underwood, M. 1987. *Effective Class Management*. Cambridge University Press

Ur, P. 1996. *A Course in Language Teaching*

O'Malley, J. Michael and Anna Uhl Chamot. 1993. *Learning Strategies in Second Language Acquisition*. Cambridge University Press, Cambridge

Underwood, M. 1989. *Teaching Listening*. Longman, Harlow

Wallace, C. 1992. *Reading*. Oxford University Press, Oxford